

նկարագրի շնորհներով զեղեցկացած կեանքը, որ, եթէ կրօնական խանդավառութեամբ ալ ոգևորուի, ամբողջական կերպարանափոխութիւնը կ'ըլլայ անձին, նպատակ և վախճան ունենալով իր բոլոր հոգեկան ոյժերուն ներգաշնակ փթթումը:

Անհատէն՝ ընկերութեան, մարդէն՝ մարդկութեան տանող ճամբան ա՛յս պէտք է ըլլայ միայն, մտածուած՝ բարձր ու բարի նպատակի մը մտասկեռութեամբ ապրուած կեանքը: Այդպիսի կեանքերու մէջ է որ, ինչպէս կ'ըսէ Կիւյօ, ամէն քայլափոխ մարդուն համար հեռանկար մը կը բանայ դէպի մարդկութեան սիրտը:

Մեծ հոգիներն անոնք են որոնք կ'ապրին ապագային և ընդհանրութեան խորհուրդովը մանաւանդ, որոնք, իրենց անուան և անձին ունայնացումովը նոյն իսկ, ի սպաս կը դնեն իրենց բոլոր կարողութիւնները՝ հանրօգուտ գործի մը կատարման կամ մեծ սկզբունքի մը արդիւնագործումին համար:

Կրօնական, քաղաքական, բարոյական, գիտական, ճարտարական կամ անտեսական յառաջդիմութեանց արդիւնքներովը կազմակերպուած այն դրութիւնը, որ քաղաքակրթութիւնն է, ամբողջովին պտուղն է այդպիսի կեանքերու համաձուլումին: Արարչութեան պսակը, մարդը, կ'ապրի մարդկութեան մէջ՝ զինքը բարացուցող եւ իր էութեան ամենէն ազնուագոյն մասովը, իր միտքին ու սիրտին կեանքովը. ու ասիկա իր մեծագոյն փառքն է:

Անուններու վրայ չէ որ կը կանգնի այդ փառքը, այլ զաղափարներու. դէմքերը ամենամեծ մասամբ ջնջուած՝ սրբուած են քաղաքակրթական մեծագործութեանց պատմութեան մէջ, ու զաղափարներն են որ կը յաւերժացնեն հոն մարդուն արժանիքը մարդկութեան կեանքին մէջ:

Ո՛չ իր երկարութեան մէջ պէտք է փնտռել կեանքին արդիւնաւորութիւնը, եւ ո՛չ հաճոյականութեանը մէջ՝ անոր քաղցրութիւնը: Բարոյական նպատակի մը կանչուած է ամէն մարդ. իր ճշմարիտ արժէքին վերածած կ'ըլլանք մեր կեանքը, եթէ կարենանք ընել զայն ճամբայ՝ մեր կոչումին: Ու մարդուն համար չկայ աւելի քաղցր բան մը քան այն զոհունակութիւնը, զոր իր պարտականութիւնը կատարած ըլլալու գիտակցութիւնը պիտի տայ իրեն, իր աչքը վերջին անգամ և ընդ միշտ աշխարհի լոյսին փակած պահուն:

Իտէալի մը հետապնդութեամբ եւ կամքով ապրուած կեանքն է բուն կեանքը:

* * *

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՄՏԱՆՈՒՄԱՆ ՅՈՒՐԱԿՆԵՐ

ԶՐՈՒԹԻՒՆԸ ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

«Զործամ տկարանամ՝ յայնժամ զօրանամ» կ'ըսէր Պօղոս: Քրիստոնէին այս նշանաբանը՝ նշանաբանն է քրիստոնէութեան: Տկար եղած աստեանն է որ հօր է ան: Հաւատքն է անոր սկզբունքը և կեանքը, վստահութիւնը՝ ճշմարտութեան անստասանելի ոյժին, հոգիին անստասանելի օգնութեան վրայ: Նման զինքը օտեղծող Աստուծոյ, ինքն ալ օտեղծող է. դուրս կը բերէ շերեցածը շերեցածէն՝ այսինքն ի չգոյէ. մտածումէ մը աշխարհ մը դուրս կը բերէ. ու չ'ուզեր աշխարհէ մը մտածում մը հանել: Զ'ախորժիր օհէ հաստատումէ՝ որ շատ ապահով է, որ շատ մարդկօրէն հաստատուն է: Անկայունը հաճելի է իրեն. իր ոյժը անստուգութիւնն է. որովհետեւ ամէն ինչ որ շատ դիւրին գնացք մը և յոյժ թափանցիկ և յստակ ապագայ մը կուտայ իրեն, անպատճառ կը խախտէ իր վստահութիւնը, և, ատով նոյն իսկ, կ'այլայլէ իր սկզբունքը:

Ա. Վ.